

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОЛИЦИЈИ

Члан 1.

У Закону о полицији („Службени гласник РС”, бр. 101/05, 63/09 – УС и 92/11), у члану 7. став 1. додају се тач. 16б) и 16в) које гласе:

„16б) управља људским ресурсима;

16в) обавља послове стратешког планирања, међународне сарадње и европских интеграција;”.

Члан 2.

После члана 14. додају се назив изнад члана и члан 14а који гласи:

„Поступање полиције у стању повећаног ризика

Члан 14а

Ако индиције или догађаји указују да би могло да дође до повећања ризика по стање јавне безбедности, као и угрожавања безбедности људи и имовине у већем обиму, који захтевају делимичну или пуну приправност полицијских службеника и ангажовање свих техничких средстава и опреме на делу територије Републике Србије, на предлог директора полиције министар налаже извршавање задатака прилагођених насталим околностима.“

Члан 3.

Члан 20. мења се и гласи:

„Члан 20.

За обављање полицијских и других унутрашњих послова образује се Дирекција полиције.

У саставу Дирекције полиције су организационе јединице у седишту – управе, центри, јединице, специјална и посебне јединице полиције, и ван седишта – Полицијска управа за град Београд и подручне полицијске управе (у даљем тексту: полицијске управе).

Специјална јединица полиције је Специјална антитерористичка јединица.

Посебне јединице полиције су Жандармерија, Јединица за обезбеђење личности и објеката и Хеликоптерска јединица, а у Полицијској управи за град Београд – Полицијска бригада.

Специјална јединица полиције и Жандармерија ангажују се на предлог руководиоца надлежне организационе јединице уз претходно одобрење директора полиције и сагласност министра.

Посебне јединице полиције ангажују се на предлог руководиоца надлежне организационе јединице уз претходно одобрење директора полиције.

Предлог за ангажовање садржи безбедносну процену и план који може бити достављен и накнадно, уколико то налажу разлози хитности.”

Члан 4.

У члану 72. додаје се став 6. који гласи:

„Ако је пријављен нестанак лица, а постоје основи сумње да је то лице жртва кривичног дела, полицијски службеници дужни су да у сарадњи са другим надлежним органима, удружењима грађана и грађанима, одмах предузму мере и радње предвиђене овим и другим законима, у циљу његовог проналаска.”

Члан 5.

После члана 111. додаје се члан 111а који гласи:

„Члан 111а

Безбедносна провера врши се и на основу захтева другог органа или правног лица, у случајевима када је прописана посебним законом.”

Члан 6.

После члана 139. додаје се члан 139а који гласи:

„Члан 139а

Изузетно од одредаба Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС”, бр. 34/03, 64/04 – УС, 84/04 – др. закон, 85/05, 101/05 – др. закон, 63/06 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14 и 142/14), по потреби службе, полицијском службенику – униформисаном овлашћеном службеном лицу и полицијском службенику који ради на специфичним, односно оперативним пословима, који наврши 52 године живота и 30 година ефективно проведених на радним местима у Министарству на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, престаје радни однос са правом на старосну пензију, пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије.

Решење о престанку радног односа по основу става 1. овог члана доноси министар уз претходно прибављену сагласност министра надлежног за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Полицијском службенику из става 1. овог члана износ пензије утврђује се у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Полицијском службенику из става 1. овог члана који оствари право на пензију припада отпремнина у висини утврђеној у члану 141. овог закона.”

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о полицији садржан је у члану 97. тачка 4) Устава Републике Србије, којим је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана, као и мере за случај ванредног стања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење Закона о изменама и допунама Закона о полицији садржани су у процени безбедносних ризика у Републици Србији који настају или се мењају са променом ризика на глобалном нивоу, а нарочито са њиховим настанком или променом у региону, када постоје индиције да би на територији Републике Србије могло доћи до нарушавања јавног реда у већем обиму. У новонасталој ситуацији која по својој правној природи не имплицира проглашење ванредног стања, уочена је неопходност стварања правног основа за рад Министарства унутрашњих послова у промењеним околностима, а на основу свог основног закона – Закона о полицији. Следствено изнетом, одредбе о ангажовању специјалне и посебних јединица су такође претрпеле промену. Јединице су дефинисане и прописан је начин за њихово ангажовање, који подразумева одобрење директора полиције и сагласност министра.

Осим наведеног, у више наврата у јавности је критикован правни оквир за поступање надлежних органа у ситуацијама када је нестало лице малолетно и покренута је иницијатива за измену примењивих одредби под називом „Тијанин закон”. Ова иницијатива је подржана у делу који се односи на поступање полиције, тако што је у члан 72. Закона о полицији унет правни основ за хитно предузимање свих мера из надлежности полиције како би се скратило време потребно за проналажење извршиоца кривичног дела и жртве извршења, које је у случајевима отмица од кључног значаја за успех истраге.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Члан 1. Закона о изменама и допунама Закона о полицији представља реализацију пројектног задатка проистеклог из Twinning пројекта „Управљање људским ресурсима“ који је финансиран из фондова ЕУ, а имплицира образовање унутрашње организационе јединице Министарства – сектора који је надлежан за заокружену област управљања људским ресурсима и каријерног развоја запослених од тренутка заснивања радног односа у МУП-у, усавршавања и обучавања у току трајања радног века, напредовање и кретање запослених кроз службу сходно оствареним резултатима рада, као и остала питања из делокруга људских ресурса, као што је дисциплинска одговорност, права из радног односа, солидарна помоћ и слично.

Закон о изменама и допунама Закона о полицији ствара неопходан правни основ за поступање полиције у стању повећаног ризика, у случају када индиције или догађаји указују да би могло да дође до повећања ризика по стање јавне безбедности, као и угрожавања безбедности људи и имовине у већем обиму, који захтевају делимичну или пуну приправност полицијских службеника и ангажовање свих техничких средстава и опреме на делу територије Републике Србије. Члан 2. Закона допуњава Закон о полицији тако

што се додаје нови члан 14а. у текст важећег прописа. Скорашњи догађаји у којима су се нашле службе безбедности у Републици Србији, након што је услед дешавања у региону, дошло до промене безбедносних ризика и који указују да је неопходно да се у наведеном стању које није ванредно и не упућује на примену члана 39. Закона о одбрани, а са друге стране превазилази оквире редовног вршења дужности, створи одговарајући правни основ за законито реаговање Министарства унутрашњих послова.

Члан 3. Закона на нов начин уређује организациону структуру Дирекције полиције која је проистекла из реформских процеса који се тренутно у Министарству одвијају. Осим наведеног, из преговарачког процеса у оквиру Поглавља 24, као и у оквиру других послова међународне сарадње које остварује Министарство, проистекле су бројне обавезе за образовањем нових организационих јединица на основу постојећих кадровских капацитета које би биле посебно профилисане за обављање уже групе специјализованих послова, а као такве нису биле препознате у постојећој номенклатури организационих јединица Дирекције полиције. (нпр. додати су центри). Осим наведеног, у склопу свеобухватне и структурне реформе, која за циљ има рационализацију и оптимизацију искоришћења постојећих људских ресурса, врши се реорганизација специјалне и посебних јединица полиције, са посебним освртом на специјалност и острученост припадника специјалне и посебних јединица за бављење пословима заштите безбедности људи и имовине у посебним околностима.

Члан 4. Закона у својој суштини представља правни основ да полиција у случајевима када је пријављен нестанак лица има правни основ да реагује и примењује овлашћења у циљу проналаска извршиоца кривичног дела и жртве користећи све расположиве мере и радње, без одлагања. Овај став представља допуну постојећег члана 72. Закона – Трагање за лицима и предметима који чини део одредби из „Тијаниног закона“, односно дефинисан је на основу случаја нестанка и каснијег убиства малолетне Тијане Јурић.

Како би ова одредба била операционализована и примењена од стране полиције, потребно је да буде поткрепљена одговарајућом одредбом из Закона о кривичном поступку, обзиром да је потребно унети одговарајуће измене и у процесни основ. На тај начин би основ за поступање полиције у случају нестанка малолетника, као што је случај Тијане Јурић, формално-правно био заокружен.

Чланом 5. Закона прописан је правни основ за вршење безбедносних провера по захтеву других органа и правних лица који је недостајао од тренутка ступања на снагу новог Закона о оружју и муницији. Обавеза вршења безбедносних провера прописана је и другим законима који дају правни основ да правна лица траже вршење безбедносне провере од стране Министарства унутрашњих послова (нпр. Закон о приватном обезбеђењу), а ове новине нису испраћене у важећем Закону о полицији, обзиром да су наведени прописи донети касније.

Чланом 6. Закона прописује се правни основ за престанак радног односа са правом на старосну пензију по посебним условима, са 52 навршене године живота и 30 година стажа на бенефицираним радним местима, како би се омогућило да запосленима у Министарству који су провели више деценија на пословима чије обављање оставља озбиљне последице на здравље добију могућност да им престане радни однос са остваривањем права из пензијског и инвалидског осигурања.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог Закона, биће потребно обезбедити додатна финансијска средства у укупном износу од 180.000.000 динара за исплату отпремина узимајући у обзир да се изменом овог закона омогућава пензионисање одређеног броја полицијских службеника који испуњавају услове наведене у Предлогу закона. На Програму 1401 – Безбедно друштво, Програмска Активност 1401-0002 Администрација и управљање, Економска класификација 414 – Социјална давања запосленима, потребно је обезбедити додатна финансијска средства у износу од 37.566.000 динара, а на Програму 1402 – Безбедан град, Програмска Активност 1402-0001 – Организовање рада полицијских управа, Економска класификација 414 – Социјална давања запосленима, потребно је обезбедити додатна финансијска средства у износу од 142.434.000 динара.

Средства потребна за спровођење овог закона биће обезбеђена, у складу са чланом 61. став 13. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13 и 142/14), преусмеравањем дела средстава, у износу од 180.000.000 динара, опредељених за оптимизацију и рационализацију државне управе и локалне самоуправе на разделу 19 – Министарство државне управе и локалне самоуправе. На овај начин, средства потребна за исплату отпремина полицијских службеника који испуњавају услове за пензионисање на основу члана 6. Предлога закона, биће утрошена у склопу реализације посебног Програма Владе, односно плана рационализације запослених у јавном сектору, обзиром да након пензионисања полицијских службеника по овом основу неће бити додатног запошљавања. Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС”, број 142/14), у члану 7, на разделу 19 – Министарство државне управе и локалне самоуправе, функцији 111 – Извршни и законодавни органи, на програму 0607 – Систем државне управе, програмској активности 0002 – Организационо и функционално реструктурирање јавне управе, апропријацији 414 – Социјална давања запосленима, утврђено је да су средства у износу од 5.505.980.000 динара намењена за исплате отпремина за одлив запослених у складу са Програмом Владе.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Припрема Предлога закона о изменама и допунама Закона о полицији мотивисана је потребама Министарства за хитно реаговање у односу на потребу да се пропишу правни основи за поступање полиције у ситуацијама повећаног ризика.

Приликом доношења стратешких докумената Владе, планирано је доношење новог Закона о полицији. Нацрт новог Закона о полицији је у завршној фази припреме, међутим, у наведеним областима околности налажу хитност у поступању, тако да се поједина питања решавају изменама и допунама важећег закона, како би се отклониле негативне штетне последице по рад Министарства.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПОЛИЦИЈИ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Министарство

Члан 7.

Министарство ради стварања услова за рад полиције:

- 1) утврђује развојне, организационе, кадровске и друге основне смернице за рад полиције и доноси стратешки план полиције;
- 2) припрема годишње финансијске планове потреба полиције, надзире њихово извршавање и контролише финансијско пословање полиције;
- 3) организује и врши интерну контролу начина коришћења буџетских средстава и управљања државном имовином, у складу са законом;
- 4) извршава задатке из оквира инвестиционе делатности и инвестиционог одржавања средстава која употребљава полиција и сачињава планове набавки;
- 5) доноси и спроводи планове о изградњи и коришћењу информационог система;
- 6) доноси и спроводи планове о изградњи и коришћењу радиокомуникационог и телекомуникационог система, као и безбедноснозаштитног криптолошког система;
- 7) усмерава и надзире обављање послова полиције;
- 8) утврђује стандарде за опрему и материјалнотехничка средства;
- 9) утврђује потребе и набавља техничка средства;
- 10) подржава локалну сарадњу и одговорност;
- 11) организује међународну сарадњу;
- 12) обавља утврђене послове који се односе на безбедносно-полицијску и наставно-научну активност;
- 13) организује и спроводи унутрашњу контролу полиције, узимајући у обзир и ставове јавног мњења о полицији;
- 14) обезбеђује услове за превенцију мучења, нечовечних или понижавајућих поступака и контролу односа према лицима лишеним слободе;
- 15) обезбеђује сарадњу са органима и телима који су законом овлашћени за спољашњу контролу полиције;
- 16) обезбеђује здравствену заштиту, у складу са законом;
- 16а) обезбеђује смештај и исхрану;
- 16Б) УПРАВЉА ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА;
- 16В) ОБАВЉА ПОСЛОВЕ СТРАТЕШКОГ ПЛАНИРАЊА, МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ И ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА;
- 17) извршава друге задатке, у складу са законом.

За обављање појединих послова из става 1. овог члана у Министарству се образују сектори којима руководе помоћници министра, постављени у складу са законом.

Министарство обезбеђује организационе претпоставке за оперативну независност полиције од других државних органа у обављању полицијских послова и других законом одређених послова за које је полиција одговорна.

Министарство обезбеђује и друге организационе претпоставке за рад полиције, а нарочито за јачање поверења између јавности и полиције као службе на располагању јавности, за развој професионализма у полицији и за спречавање и сузбијање корупције у полицији.

„ПОСТУПАЊЕ ПОЛИЦИЈЕ У СТАЊУ ПОВЕЋАНОГ РИЗИКА

ЧЛАН 14А

АКО ИНДИЦИЈЕ ИЛИ ДОГАЂАЈИ УКАЗУЈУ ДА БИ МОГЛО ДА ДОЂЕ ДО ПОВЕЋАЊА РИЗИКА ПО СТАЊЕ ЈАВНЕ БЕЗБЕДНОСТИ, КАО И УГРОЖАВАЊА БЕЗБЕДНОСТИ ЉУДИ И ИМОВИНЕ У ВЕЋЕМ ОБИМУ, КОЈИ

ЗАХТЕВАЈУ ДЕЛИМИЧНУ ИЛИ ПУНУ ПРИПРАВНОСТ ПОЛИЦИЈСКИХ СЛУЖБЕНИКА И АНГАЖОВАЊЕ СВИХ ТЕХНИЧКИХ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ НА ДЕЛУ ТЕРИТОРИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, НА ПРЕДЛОГ ДИРЕКТОРА ПОЛИЦИЈЕ МИНИСТАР НАЛАЖЕ ИЗВРШАВАЊЕ ЗАДАТАКА ПРИЛАГОЂЕНИХ НАСТАЛИМ ОКОЛНОСТИМА.“

Дирекција полиције

Члан 20.

~~У саставу Дирекције полиције су организационе јединице у седишту, полицијска управа за град Београд и подручне полицијске управе (у даљем тексту: подручне полицијске управе) и полицијске станице.~~

~~За обављање полицијских послова у седишту Дирекције полиције образују се управе и специјалне јединице полиције, у седишту полицијске управе за град Београд образују се управе и полицијске станице у општинама, у седишту подручне полицијске управе образују се одељења и ван седишта полицијске станице у општинама.~~

~~За рад организационих јединица којима руководе и за свој рад одговорни су:~~

~~1) директору полиције — начелници управа и команданти специјалних јединица полиције у седишту Дирекције полиције, начелник полицијске управе за град Београд и начелници подручних полицијских управа;~~

~~2) начелнику полицијске управе за град Београд — начелници управа у њеном седишту и командири полицијских станица у општинама;~~

~~3) начелнику подручне полицијске управе — начелници одељења у њеном седишту и командири полицијских станица у општинама.~~

~~Организационе јединице у седишту образују се тако да су по линијском принципу радно повезане са одговарајућим организационим јединицама и пословима подручних полицијских управа и станица или тако да послове из свог делокруга обављају на читавом подручју на којем је надлежно Министарство.~~

~~Дирекцијом полиције руководи директор полиције.~~

~~Управама у седишту и подручним полицијским управама руководе начелници управа, а полицијским станицама — начелници полицијских станица. Специјалним јединицама полиције руководе и командују команданти.~~

~~Ангажовање специјалних јединица полиције за посебне безбедносне задатке може се вршити само уз претходно одобрење министра.~~

~~Предлог за ангажовање садржи план и процену.~~

~~Организација и функционисање специјалних јединица полиције и статус њених припадника ближе се уређују актом министра.~~

ЧЛАН 20.

ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОЛИЦИЈСКИХ И ДРУГИХ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА ОБРАЗУЈЕ СЕ ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ.

У САСТАВУ ДИРЕКЦИЈЕ ПОЛИЦИЈЕ СУ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ У СЕДИШТУ – УПРАВЕ, ЦЕНТРИ, ЈЕДИНИЦЕ, СПЕЦИЈАЛНА И ПОСЕБНЕ ЈЕДИНИЦЕ ПОЛИЦИЈЕ, И ВАН СЕДИШТА - ПОЛИЦИЈСКА УПРАВА ЗА ГРАД БЕОГРАД И ПОДРУЧНЕ ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ).

СПЕЦИЈАЛНА ЈЕДИНИЦА ПОЛИЦИЈЕ ЈЕ СПЕЦИЈАЛНА АНТИТЕРОРИСТИЧКА ЈЕДИНИЦА.

ПОСЕБНЕ ЈЕДИНИЦЕ ПОЛИЦИЈЕ СУ ЖАНДАРМЕРИЈА, ЈЕДИНИЦА ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ЛИЧНОСТИ И ОБЈЕКТА И ХЕЛИКОПТЕРСКА ЈЕДИНИЦА, А У ПОЛИЦИЈСКОЈ УПРАВИ ЗА ГРАД БЕОГРАД - ПОЛИЦИЈСКА БРИГАДА.

СПЕЦИЈАЛНА ЈЕДИНИЦА ПОЛИЦИЈЕ И ЖАНДАРМЕРИЈА АНГАЖУЈУ СЕ НА ПРЕДЛОГ РУКОВОДИОЦА НАДЛЕЖНЕ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ УЗ

ПРЕТХОДНО ОДОБРЕЊЕ ДИРЕКТОРА ПОЛИЦИЈЕ И САГЛАСНОСТ МИНИСТРА.

ПОСЕБНЕ ЈЕДИНИЦЕ ПОЛИЦИЈЕ АНГАЖУЈУ СЕ НА ПРЕДЛОГ РУКОВОДИОЦА НАДЛЕЖНЕ ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ УЗ ПРЕТХОДНО ОДОБРЕЊЕ ДИРЕКТОРА ПОЛИЦИЈЕ.

ПРЕДЛОГ ЗА АНГАЖОВАЊЕ САДРЖИ БЕЗБЕДНОСНУ ПРОЦЕНУ И ПЛАН КОЈИ МОЖЕ БИТИ ДОСТАВЉЕН И НАКНАДНО, УКОЛИКО ТО НАЛАЖУ РАЗЛОЗИ ХИТНОСТИ.

Услови и начин трагања

Члан 72.

Полиција је овлашћена да спроводи мере трагања за лицима и предметима.

Трагање се расписује потерницом, објавом и расписом о трагању.

Потерница се расписује у складу са посебним законом.

Објава се расписује ради:

- 1) утврђивања пребивалишта или боравишта лица, у складу са посебним законом;
- 2) утврђивања идентитета лица које није у стању да пружи личне податке или утврђивања идентитета леша за који се не могу утврдити подаци;
- 3) проналаска предмета у вези са кривичним делом или прекршајем, у складу са посебним прописима, или предметима који су пронађени или нестали;
- 4) одузимања предмета или исправа на основу одлуке суда или органа управе.

Распис о трагању се расписује:

- 1) за несталим лицем;
- 2) за лицем за које постоји основана сумња да је извршило кривично дело за које се гони по службеној дужности;
- 3) за лицем које може дати обавештења о кривичном делу или учиниоцу;
- 4) на захтев надлежног органа, односно установе, који је поднет у складу са посебним законом;
- 5) на захтев родитеља, односно старатеља лица одбеглог од куће и у другим случајевима, у складу са посебним прописима.

АКО ЈЕ ПРИЈАВЉЕН НЕСТАНАК ЛИЦА, А ПОСТОЈЕ ОСНОВИ СУМЊЕ ДА ЈЕ ТО ЛИЦЕ ЖРТВА КРИВИЧНОГ ДЕЛА, ПОЛИЦИЈСКИ СЛУЖБЕНИЦИ ДУЖНИ СУ ДА У САРАДЊИ СА ДРУГИМ НАДЛЕЖНИМ ОРГАНИМА, УДРУЖЕЊИМА ГРАЂАНА И ГРАЂАНИМА, ОДМАХ ПРЕДУЗМУ МЕРЕ И РАДЊЕ ПРЕДВИЂЕНЕ ОВИМ И ДРУГИМ ЗАКОНИМА, У ЦИЉУ ЊЕГОВОГ ПРОНАЛАСКА.

ЧЛАН 111А

БЕЗБЕДНОСНА ПРОВЕРА ВРШИ СЕ И НА ОСНОВУ ЗАХТЕВА ДРУГОГ ОРГАНА ИЛИ ПРАВНОГ ЛИЦА, У СЛУЧАЈЕВИМА КАДА ЈЕ ПРОПИСАНА ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

ЧЛАН 139А

ИЗУЗЕТНО ОД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 34/03, 64/04 – УС, 84/04 – ДР. ЗАКОН, 85/05, 101/05 – ДР. ЗАКОН, 63/06 – УС, 5/09, 107/09, 101/10, 93/12, 62/13, 108/13, 75/14 и 142/14), ПО ПОТРЕБИ СЛУЖБЕ, ПОЛИЦИЈСКОМ СЛУЖБЕНИКУ - УНИФОРМИСАНОМ ОВЛАШЋЕНОМ СЛУЖБЕНОМ ЛИЦУ И ПОЛИЦИЈСКОМ СЛУЖБЕНИКУ КОЈИ РАДИ НА СПЕЦИФИЧНИМ, ОДНОСНО ОПЕРАТИВНИМ ПОСЛОВИМА, КОЈИ НАВРШИ 52 ГОДИНЕ ЖИВОТА И 30 ГОДИНА ЕФЕКТИВНО ПРОВЕДЕНИХ НА РАДНИМ МЕСТИМА У МИНИСТАРСТВУ НА КОЈИМА СЕ СТАЖ ОСИГУРАЊА РАЧУНА СА УВЕЋАНИМ ТРАЈАЊЕМ, ПРЕСТАЈЕ РАДНИ ОДНОС СА ПРАВОМ НА

СТАРОСНУ ПЕНЗИЈУ, ПРЕ ИСПУЊЕЊА ОПШТИХ УСЛОВА ЗА СТИЦАЊЕ СТАРОСНЕ ПЕНЗИЈЕ.

РЕШЕЊЕ О ПРЕСТАНКУ РАДНОГ ОДНОСА ПО ОСНОВУ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ДОНОСИ МИНИСТАР УЗ ПРЕТХОДНО ПРИБАВЉЕНУ САГЛАСНОСТ МИНИСТРА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ ОСИГУРАЊА.

ПОЛИЦИЈСКОМ СЛУЖБЕНИКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИЗНОС ПЕНЗИЈЕ УТВРЂУЈЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ.

ПОЛИЦИЈСКОМ СЛУЖБЕНИКУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КОЈИ ОСТВАРИ ПРАВО НА ПЕНЗИЈУ ПРИПАДА ОТПРЕМНИНА У ВИСИНИ УТВРЂЕНОЈ У ЧЛАНУ 141. ОВОГ ЗАКОНА.

Анализа ефеката Предлога закона о изменама и допунама Закона о полицији

1. Одређивање проблема које закон треба да реши

Министарство унутрашњих послова реализује Твининг пројекат „Управљање људским ресурсима“ који је финансиран из средстава ИПА фондова, што подразумева контролу даље имплементације решења која су усаглашена са Твининг партнерима од стране Европске комисије. Имплементација функције управљања људским ресурсима у непосредној је вези са постојећим законским решењима, за која је нужно да претрпе измену. Наиме, имплементација пројекта подразумева образовање посебне организационе јединице министарства, на нивоу сектора, која ће објединити послове управљања људским ресурсима који подразумевају осим радно-правних питања и заокружену област рада у смислу каријерног развоја и каријерног праћења запослених од тренутка заснивања радног односа, па све до његовог окончања. Током трајања радног односа запосленима се налаже усавршавање, обука и развој у циљу ефикаснијег обављања послова на којима су распоређени. Како у важећем закону нема одговарајућих одредби о постојању наведеног сектора који функционално обједињава праћење каријерног система, изменама и допунама предлаже се основ за његово образовање. У односу на потребу образовања сектора који ће обављати послове међународне сарадње и европских интеграција, напомињемо да у Министарству унутрашњих послова постоји Биро за међународну сарадњу и европске интеграције, као и Биро за стратешко планирање који се функционално обједињавању зарад унапређења процеса преговора у оквиру Поглавља 24 којим координира ово министарство. Образовањем сектора извршиће се уједно и уједначавање организационе структуре са другим министарствима.

Овим законом додаје се нови члан *Поступање полиције у ситуацијама повећаног ризика*. У овом тренутку безбедносна процена Министарства унутрашњих послова по питању стања јавне безбедности таква да је неопходно предузети организационе мере које превазилазе постојећи организациони оквир и редовно поступање полиције у ситуацијама када нема повећаног безбедносног ризика. Такође, у ситуацији повећаног ризика каква постоји се не проглашава ванредно стање, те се не може говорити о примени члана 39. Закона о војсци. Сходно изнетом, сматрамо да је овај закон о изменама и допунама Закона о полицији садржи одговарајући правни основ који се може применити у датој ситуацији убудуће.

У Министарству постоје три јединице посебне намене које се у оквиру својих надлежности баве истим или сличним задацима, што је нерационално из угла ангажовања људских и материјалних ресурса и усложњава систем руковођења и командовања унутар МУП-а. Обједињавањем две специјалне јединице уз смањење систематизованих радних места постиже се већа ефикасност, ефективност и економичност у извршавању дефинисаних задатака.

Постојеће законско решење у Закону о полицији „Трагање за лицима и предметима“ онемогућава брзу реакцију полиције приликом трагања за несталим лицима за која постоје основи сумње да су жртве неког од кривичних дела из члана 162. Законика о кривичном поступку, нарочито када треба хитно применити овлашћење из члана 286. став 3. Законика о кривичном поступку, чија примена зависи од времена издавања налога од стране судије за претходни поступак. Како је пракса показала, неопходно је, да би се обезбедила најбржа реакција полиције приликом трагања за несталим лицима, да се у

Закон о полицији унесе одредба на основу које ће полиција моћи да примени одговарајуће хитне мере из своје надлежности приликом трагања, а на основу усменог налога судије за претходни поступак. Да би се овај члан у пракси у потпуности применио неопходно је да Законик о кривичном поступку садржи комплементарну одредбу на основу које ће бити могуће да поступајући судија за претходни поступак, по сазнању, усмено изда налог полицији да предузме мере на прибављању евиденције остварене телефонске комуникације, коришћених базних станица или да изврши лоцирање места са којег се обавља комуникација у циљу лоцирања несталог лица и учиниоца кривичног дела. Дакле, предложеним решењем судија за претходни поступак ће у сваком конкретном случају, у складу са својом независном функцијом, одлучити да ли ће такву наредбу издати или ће предложити њено издавање у складу са чланом 286. став 3. ЗКП-а.

Одредба овог закона о вршењу безбедносних провера на основу захтева других органа или правних лица је предложена из разлога што је након доношења Закона о полицији 2005. године, донет низ нових прописа који предвиђају поступање полиције у ситуацијама у којима Полиција нема експлицитан законски основ за поступање. Једна од таквих ситуација је и вршење безбедносних провера по захтеву правних лица која се баве пружањем услуга приватног обезбеђења, као и нови Закон о оружју у полицији који такође прописује обавезу вршења безбедносних провера за лица која нису запослена у Министарству унутрашњих послова. Важећи Закон о полицији прописује да се безбедносне провере врше за кандидате за заснивање радног односа у МУП-у, за кандидате за Центар за основну полицијску обуку, као и неке друге случајеве, али не и оне предвиђене новим законима. Овим законом о изменама и допунама Закона о полицији уноси се нови члан закона који представља до сада недостајући законски основ за вршење ових послова од стране полиције.

Чланом 6. овог закона прописује се правни основ за престанак радног односа са правом на старосну пензију по посебним условима, са 52 навршене године живота и 30 година стажа на бенефицираним радним местима, како би се омогућило да запосленима у Министарству који су провели више деценија на пословима чије обављање оставља озбиљне последице на здравље добију могућност да им престане радни однос са остваривањем права из пензијског и инвалидског осигурања.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Доношењем Закона о изменама и допунама Закона о полицији постижу се следећи циљеви:

1) дефинише се правни основ за образовање Сектора за људске ресурсе и сектора који ће обављати послове међународне сарадње и европских интеграција, чиме ће се извршити функционално обејдињавање управљања људским ресурсима на нивоу Министарства, као и боља координација у преговарачком процесу са ЕУ, који се одвијају у оквиру Поглавља 24,

2) дефинише се правни основ за предузимање хитних мера од стране полиције у случајевима нестанка лица, које ће допринети бржем откривању учиниоца кривичног дела, као и места на којем се налази жртва,

3) дефинише се правни основ за поступање полиције у ситуацији повећаног ризика и до другачијег начина ангажовања расположивих ресурса који ће допринети повећању степена заштите безбедности грађана и имовине,

4) ствара се основ за пензионисање одређеног броја запослених који на радним местима на којима су распоређени не могу да дају очекиване резултате због претходног вишедеценијског ангажовања на пословима која изискују

ванредне психофизичке напоре. Смањење броја запослених који више не испуњавају очекиване резултате рада довешће до прерасподеле ангажовања постојећих људских ресурса на начин да се подигне ниво ефикасности у раду.

3. Друге могућности за решење проблема

У току сагледавања постојећих процеса који се одвијају у Министарству, приликом уочавања и дефинисања наведених проблема, разматране су различите опције за њихово решавање.

Прва могућност је да се наведени проблеми не решавају у овом тренутку, обзиром да је у припреми нови Нацрт закона о полицији који на свеобухватан и нов начин уређују рад Министарства и да се сачека са доношењем тог прописа, међутим, доношење новог Закона о полицији је дуготрајан процес у оквиру којег треба извршити усаглашавање свих организационих јединица Министарства, стручне јавности, цивилног сектора, страних консултаната, Европске комисије и наравно, других министарстава и органа државне управе. Следствено изнетом, не може се очекивати да тај процес буде окончан у временским роковима који су наметнути са једне стране кроз јавно мњење („Тијанин закон“), кроз хитно реаговање на актуелне политичке догађаје (терористички напади у Куманову, Македонија), било кроз потребу да се примене одредбе новијих прописа донетих након Закона о полицији (нпр. Закон о приватном обезбеђењу).

Друга могућност је да се наведени проблеми не решавају кроз измену нормативно-правног оквира већ кроз измену праксе у мери у којој је то могуће, међутим, ова могућност не би значила одговоран однос према јавности, околностима у којима се налазимо, као ни потребама Министарства унутрашњих послова, те је са таквом оценом, одбачена као неприхватљива.

Након оцене постојећих опција, из наведених разлога, опредељени смо за измене и допуне Закона о полицији.

4. Зашто је доношење новог закона најбоље решење проблема

Министарство предлаже измене и допуне важећег Закона о полицији из разлога који су наведени под тачком 1. мишљења смо да доношење Закона о изменама и допунама Закона о полицији у највећој мери доприноси правној сигурности, као и безбедности грађана и имовине, заштити и проналажењу несталих особа, ефикасности у раду, бољем дефинисању организационе структуре и побољшању процеса управљања.

5. На кога и како ће утицати предложена решења

Предложена решења ће утицати на:

1) припаднике Министарства унутрашњих послова – нарочито члан 6. овог закона о изменама и допунама Закона о полицији који уводи могућност престанка радног односа са правом на пензију под посебним условима. Такође, утиче и на запослене који су ангажовани на пословима трагања за несталим лицима и предметима јер ће имати другачији законски основ за поступање и моћи ће брже да примене расположиве мере. Осим тога, утиче и на припаднике специјалних јединица којима се мења начин њиховог ангажовања, као и могућност послодавца да их ангажује на другачији начин у обављању посебних задатака.

2) Министарство унутрашњих послова у целини – на начин да се врши редефинисање делокруга Министарства и образују се нове организационе целине од постојећих и нових послова које ће допринети економичнијем и

ефикаснијем управљању (поступање полиције у ситуацијама повећаног ризика, вршење безбедносних провера по захтеву других органа и правних лица).

6. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Закон о изменама и допунама Закона о полицији неће створити нове трошкове грађанима ни привреди, обзиром да се вршење безбедносних провера по захтеву правих лица, за сада, неће наплаћивати.

За спровођење овог Закона, биће потребно обезбедити додатна финансијска средства у укупном износу од 180.000.000 динара за исплату отпремнина узимајући у обзир да се изменом овог Закона омогућава пензионисање одређеног броја полицијских службеника који испуњавају услове наведене у овом закону. Средства потребна за исплату отпремнина полицијских службеника који испуњавају услове за пензионисање на основу члана 6. овог закона, биће утрошена у склопу реализације посебног Програма Владе, односно плана рационализације запослених у јавном сектору, обзиром да након пензионисања полицијских службеника по овом основу неће бити додатног запошљавања.

7. Да ли позитивни ефекти оправдавају трошкове

Мишљења смо да позитивни ефекти оправдавају доношење Закона о изменама и допунама Закона о полицији јер његова примена доприноси решавању описаних проблема у тачки 1, а не стварају се нови трошкови грађанима и привреди.

8. Да ли акт стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Мишљења смо да акт директно не стимулише појаву нових привредних субјеката, међутим, могуће је да запослени у Министарству којима престане радни однос на основу акта могу да ангажују своје капацитете на тржишту рада у сектору приватног обезбеђења, обзиром да са навршених 52 године живота и 30 година искуства на пословима са највећим безбедносним изазовима и ризицима могу да допринесу подизању стандарда пружаоца услуга приватног обезбеђења, као и да аплицирају за лиценцу која би им дала основ да врше обуку службеника обезбеђења. Не очекујемо да ће тај утицај бити велики, обзиром да број запослених који испуњавају услове из члана 6. овог закона није велики и не може сматрати фактором од кључног утицаја на тржиште.

9. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове

За овај закон о изменама и допунама Закона о полицији није спроведена јавна расправа.

Мишљења смо да су заинтересоване стране у више наврата имале прилику да изнесу своје ставове приликом одржавања јавне расправе која је спроведена за Нацрт закона о полицији, обзиром да су ове одредбе део тог Нацрта. У више наврата су одржавани састанци са синдикатима, као и опсежне дебате са стручном јавношћу, невладиним сектором, струковним удружењима, представницима правосуђа, као и професорима са реномираних институција. Обухват измена и допуна је далеко ужи од онога што је било предмет јавне расправе коју су на округлим столовима у Нишу, Крагујевцу, Новом Саду и Београду посетило укупно скоро 400 њихових представника.

10. Које ће се мере приликом примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

- запосленима који испуњавају услове из члана 6. овог закона о престанку радног односа ће престати радни однос,
- актом о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова ће се образовати два нова сектора,
- полицијски службеници ће у ситуацијама повећаног ризика бити у пуној или делимичној приправности,
- вршиће се безбедносне провере по захтеву других органа или правних лица.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа - **Влада**

Обрађивач - **Министарство унутрашњих послова**

2. Назив прописа

**Предлог закона о изменама и допунама Закона о полицији
Draft Law amending the Law on police**

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

- а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа,
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,
- д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Предлог закона није предмет усклађивања са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), нити је предвиђен Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

Предлог закона није предмет усклађивања са прописима Европске уније

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Не постоје одговарајући прописи са којима је потребно обезбедити усклађеност

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Будући да нема секундарних извора права у материји коју уређује овај предлог закона, приликом израде прописа није било потребе за учешћем консултаната.